

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2, se sídlem Francouzská 808/19, Praha 2 rozhodl samosoudkyní JUDr. Otílií Hrehovou v právní věci žalobkyně : **Mgr. Marie Minaříková**, nar. [REDACTED] bytem [REDACTED] právně zastoupena Mgr. Vojtěchem Veverkou, advokátem se sídlem nám Starosty Pavla 40, Kladno, proti žalované : **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**, Vyšehradská 16, Praha 2, o zadostiučinění za nemajetkovou újmu **4 891 000 Kč**,

t a k t o :

- I. Žaloba, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobkyni 4 891 000 Kč, **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala po žalované zaplacení nemajetkové újmy za nepřiměřeně dlouhou dobu vedení trestního řízení, které bylo vedeno proti žalobkyni jako obviněné u Okresního soudu v Kladně pod sp.zn. [REDACTED] které skončilo zproštěním obžaloby. K tomu uvedla, že dne [REDACTED] byla zadržena Policií ČR a bylo jí sděleno obvinění z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm a) b) c) odst. 2 písm. a) c) a trestného činu poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) trestního zákona za činy, jichž se měla dopustit v postavení starostky obce. Ze zadržení byla

propuštěna až [REDAKCE]. Následné přípravné řízení proti žalobkyni trvalo více než 3 roky, v řízení před soudem pak rozhodoval 3x soud prvního stupně a 3x soud odvolací, přičemž mezi jednotlivými úkony orgánů činných v trestním řízení byly často značné a neodůvodněné prodlevy. Pokud se žalobkyně neztěžovala na průtahy v řízení ani nedávala návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, bylo tomu tak proto, že je nepovažuje za efektivní způsoby nápravy průtahů, když tyto vznikají opakovaně v různých fázích řízení a nelze pro účely uplatnění nároku na přiměřené zadostiučinění k využití těchto institutů přihlížet, pokud je účastník řízení v postavení obviněného v trestním řízení, státní orgány postupují v tomto případě ex officio a mají konat bez průtahů. Žalobkyně byla konečně dne 25. 2. 2010 pravomocně viny zcela zproštěna zčásti proto, že soud zjistil, že se nejednalo o trestný čin, zčásti proto že se obžalobou popsané jednání vůbec nestalo. Přitom celková délka řízení nebyla dána složitostí věci ale především opakovaným vrácením věci soudu prvního stupně, tedy nekvalitním rozhodováním. Průtahy v řízení jsou tedy jednoznačně přičitatelné státu. Téměř 11 let trvajících trestní stíhání významně zasáhlo do jejich osobnostních práv a psychicky jí poznamenalo. Vzhledem k charakteru trestné činnosti, z níž byla obviněna a postavení žalobkyně, byly informace o jejím trestním stíhání opakovaně zveřejňovány v hromadných sdělovacích prostředcích, čímž byla značně snížena její pověst a důstojnost, přičemž byla po celou dobu vystavena negativním reakcím v širokém okolí. Musela nést náklady své obhajoby, co zasahovalo do jejich majetkových práv a taky strávila 2 dny v cele předběžného zadržení, přičemž zadržet jí přijeli policisté do jejího zaměstnání ve [REDAKCE] což jí zde pochopitelně značně dehonestovalo před kolegy a [REDAKCE]. Není zanedbatelný vliv ten, že z titulu závažného obvinění žalobkyně, kterému čelila, byla po celou dobu ohrožována trestem odnětím svobody až v trvání deseti let. Žalobkyně uplatnila dne 1. 6. 2010 u žalované nárok na zaplacení částky 5 000 000,- Kč z titulu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, avšak žalovaná přiznala žalobkyni zadostiučinění pouze po ve výši [REDAKCE] Kč.

Žalovaná uplatněný nárok neuznala. Učinila nesporným uplatnění nároků žalobkyně u žalované dne 1. 6. 2010 (žádostí ze dne 28. 5. 2010) ve výši 5.000.000 Kč. Žádosti žalobkyně bylo částečně vyhověno a bylo jí poskytnuto přiměřené zadostiučinění ve výši [REDAKCE] Kč. Učinila nesporným i průběh trestního řízení u OS Kladno ve věci [REDAKCE] a následně pak [REDAKCE]. Žalovaná dospěla k závěru, že nelze v předmětném řízení konstatovat výrazné průtahy na straně soudu, vyjma období od 22.12.2004, kdy bylo odvolacím soudem zrušeno rozhodnutí soudu I. stupně do provedení dalšího procesního úkonu ve věci. V daném období bylo zrušeno usnesení o zastavení řízení ohledně spoluobžalovaného K [REDAKCE] kdy následně soud rozhodl o opětovném spojení věcí ke společnému projednání. Vzhledem ke zdravotnímu stavu spoluobžalovaného došlo však následně opět k vyloučení daného řízení k samostatnému projednání. Závěru, že na straně soudu nelze shledávat výrazné průtahy, svědčí i skutečnost, že ze strany žadatelky nebyla u procesního soudu podána stížnost na průtahy, ani návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu (§ 174a zák. č. 6/2002 Sb.). Celková délka řízení byla dána především složitostí předmětné věci, kdy bylo nutno vyslechnout řadu svědků, nechat zpracovat znalecký posudek a dále pak zajistit velké množství listinných důkazů. S veškerým tímto důkazním materiálem se soud musel náležitě vypořádat a zaujmout k němu patřičné stanovisko. Celé řízení bylo komplikováno zejména faktem, že jeden z hlavních svědků byl neznámého pobytu, kdy byla marná i snaha soudu o jeho předvedení prostřednictvím Policie ČR, když obě strany na jeho výslechu trvaly. Dále pak skuteností, že bylo velice náročné zajistit potřebné listinné důkazy. Chování stěžovatele představuje objektivní faktor, který není přičitatelný žalovanému státu a je třeba ho vzít v úvahu při rozhodování o překročení přiměřené lhůty (viz

např. rozsudek ESLP ve věci Versini proti Francii ze dne 10. července 2001, § 28). Co se týče jednání žalobkyně nebyla na její straně shledávána okolnost, jež by přispěla k delšímu předmětnému řízení. Nutno však podotknout, že nevyvíjela žádnou aktivitu, jíž by řízení jakkoli urychlila. V předmětném řízení bylo rozhodováno na II. stupních soudní soustavy, kdy Okresní soud v Kladně ve věci rozhodoval 3 krát, stejně tak i soud odvolací. Stěžovateli nemůže být vytýkáno uplatňování procesních prostředků, které mu k ochraně jeho práv poskytuje vnitrostátní právní řád – zejména řádné a mimořádné opravné prostředky, dále žádosti o odročení, žádost o provedení dalších důkazů atd. (viz. např. rozsudek Patta proti České republice, rozsudek Herbst a ostatní proti České republice ze dne 12.4.2005). Stejně tak ale stát nemůže být činěn odpovědným za průtahy, které v důsledku nutnosti vypořádat se s nimi vznikly (viz. např. rozsudek Dostál [redacted] proti České republice ze dne 25.5.2004) V rámci hodnocení přiměřenosti délky předmětného řízení, nemohla žalovaná pominout fakt, že celková délka napadeného řízení činila 10 let a 8 měsíců, kdy se jedná o trestní věc. V rámci mimosoudního projednání byly tedy uplatněné nároky žalovanou posouzeny tak, že v daném případě došlo k nesprávnému úřednímu postupu v tom směru, že celková délka řízení vzhledem k účastenství žalobce nebyla přiměřená. Ve smyslu § 31a z.č. 82/1998 Sb., v platném znění, poskytl **žalovaná žalobkyni zadostiučinění v penězích ve výši 109.000 Kč**, vzhledem k tomu, že konstatování porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě se nejevilo jako dostatečné. Poskytnuté zadostiučinění považuje žalovaná za zcela přiměřené a adekvátní všem okolnostem případu.

V řízení bylo rozhodnuto bez nařízení jednání dle ust. § 115a o.s.ř. se souhlasem stran.

Z obsahu spisu a z nesporných tvrzení lze konstatovat, že trestní stíhání žalobkyně vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp.zn. [redacted] bylo zahájeno dne [redacted] sdělením obvinění pro trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele dle § 158/1 písm. a), b), c), odst. 2 písm. a) a c) TZ, téhož dne byla žalobkyně i zadržena. Propuštěna byla [redacted] když byl zamítnut návrh na její vzetí do vazby. Následně probíhalo náročné dokazování, v jehož rámci byla vyslechnuta řada svědků. Obžaloba byla podána dne 13.9.2002. První hlavní líčení ve věci bylo nařízeno na 2.4.2003. Poté proběhlo několik dalších hlavních líčení, jejichž průběh byl komplikován nedostavením se nezbytných svědků. Dne 10.6.2004 vynesl Okresní soud v Kladně rozsudek, jímž uznal žalobkyni vinou z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. K odvolání žalobkyně bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání. Nově Okresní soud v Kladně ve věci rozhodl dne 26.2.2008, kdy byla žalobkyně opět shledána vinou z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. Proti tomuto podala žalobkyně odvolání, kdy odvolacím soudem bylo rozhodnutí soudu I. stupně opět zrušeno a věc vrácena. Rozsudkem Okresního soudu v Kladně, vydaným dne 26.5.2009 byla žalobkyně **obžaloby zproštěna**. Odvolání státního zástupce, podané v neprospěch žalobkyně, bylo usnesením odvolacího soudu ze dne 25.2.2010 zamítnuto.

Podle ust. § 1 odst. 1 zákona 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ve znění pozdějších předpisů stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle ust. § 2 cit. zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona nelze zprostit.

Je tak dána objektivní odpovědnost státu bez ohledu na zavinění.

Podle ust. § 7 odst. 1 cit. zákona, právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Podle ust. § 8 odst. 1 cit. zákona, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Podle § 13 cit. zák. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon po provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Podle § 31a cit. zák. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možné nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení přiměřeného zadostiučinění se přihlídně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlídně se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků, způsobilých odstranit průtahy v řízení, postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného.

Skutkovým závěrem soudu je, že v prozkoumávané věci bylo 2x rozhodováno soudem prvního stupně který uznal vinu žalobkyně ze spáchání zažalovaných skutků a následně 2x soudem nadřízeným, když v obou případech bylo rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a vráceno tomuto soudu k dalšímu projednání. Potřetí již rozhodoval soud prvního stupně zprošťujícím výrokem, který nabyl právní moci dne 25. 2. 2010. Obžaloba byla podána 13. 9. 2002, řízení pravomocně skončilo dne 25.2.2010. Soudní řízení trvalo 8 let. Značný **průtah** byl shledán v nečinnosti soudu I. stupně, který od vrácení spisu odvolacím soudem k soudu I. stupně dne **27. 1. 2005 až do dne 23. 6. 2006 neučinil žádný úkon** a teprve až uvedeného dne, tedy bezmála po roce a půl dal pokyn k rozeslání rozsudku soudu druhého stupně účastníkům řízení. Jednalo se tak o průtah, který způsobil v celkovém kontextu prodlevu, která se odrazila v délce celého řízení, které trvalo 10 let.

Nárok na náhradu škody způsobené zahájením a vedením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsouzením je specifickým případem odpovědnosti státu podle zákona číslo 82/1998 Sb. Judikatura Nejvyššího soudu ČR dovodila extenzivním systematickým výkladem uvedeného zákona, že došlo-li z určitých důvodů (v ustanovení § 12 zákona číslo 82/98 Sb. neuvedených) k zastavení trestního stíhání, resp. byl-li obžalovaný

obžaloby zproštěn, je třeba vycházet z toho, že občan čin nespáchal a nemělo proto proti němu být trestní stíhání zahájeno. Nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání a vedením trestního řízení se v takovém případě posuzuje podle ustanovení § 5 písm a, § 7 a § 8 zákona, tj. jako nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, neboť rozhodujícím měřítkem opodstatněnosti trestního stíhání je výsledek trestního řízení. Pokud jde o **namítaný nesprávný úřední postup (§ 13 cit. zák.) je jím mj. také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě.** Nestanoví-li zákon po provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. V prozkoumávaném řízení, pokud žalobkyně uplatňovala nemajetkovou újmu v rozsahu 4 891 000 Kč, soud vycházel ze stanoviska Nejvyššího soudu ČR, občanskoprávního a obchodního kolegia, který dne 13. 4. 2011 sjednotil judikaturu v otázkách odškodňování dle zákona č. 82/1998 Sb., kdy za rok řízení v němž lze konstatovat nesprávný úřední postup lze přiznat částku 15.000,- Kč až 20.000,- Kč. Za situace kdy trestní stíhání žalobkyně bylo zahájeno dne [REDAKCE] a dne 26.5.2009 byla zproštěna obžaloby, za tohoto stavu kdy řízení trvalo 10 let, má soud za to, že postačí již poskytnutá nemajetková újma ze strany žalované ve výši [REDAKCE] Kč, neboť při shledání opodstatněnosti nároku dle platné judikatury 15 000,- Kč/ rok průtahů, bylo tak v přepočtu žalobkyni zapláceno v podstatě za 7 let v průtahu (15 000,- Kč krát 7 let, což je 105 000 Kč) celkem [REDAKCE] Kč, kterou soud považuje za adekvátní způsobené nemajetkové újme žalobkyně.

Soud při zjišťování skutkového stavu neměl k dispozici celý trestní spis (chyběla složka týkající se přípravného řízení), nicméně bylo lze učinit závěry ohledně průběhu prozkoumávaného řízení, neboť účastníci učinili tento průběh řízení nesporným.

Ohledně náhrady nákladů řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., podle kterého by měla právo na náhradu nákladů řízení žalovaná, neboť ta měla ve věci úspěch. Žalované však v řízení žádné náklady nevznikly, proto soud rozhodl tak, že na jejich náhradu nemá právo žádný z účastníků.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

V Praze 10.11.2011

JUDr. Otília Hrehová, v.r.

samosoudkyně

*Za správnost vyhotovení:
Monika Jarošová, v.z. Rysová*